

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון כ"ח בתשרי תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - נ

1. 'על אלו טומאות הנזיר מגלח: על המת, ועל כזית מן המת ... והקשו: אם על כזית מן המת מגלח, כל שכן על המת כולו, ומה נתחדש בזה?
 א. ר' יוסי לעיל תירץ - הוצרכה המשנה לחדש 'מת שאין עליו כזית בשר'.
 אבל עדיין קשה: על אבר ממנו מגלח, על כולו לא כל שכן?
 ב. אלא נתחדש - נפל שלא נתקשרו אבריו בגידיו, שאינו מטמא לא בתורת 'כזית בשר' ולא בתורת 'אבר מן המת' אלא רק משום 'מת'.
 ג. רבא תירץ - נתחדש רוב בניינו ולרוב מניינו שאין בהן רובע עצמות.
2. נצל - היינו: בשר המת שקרש ומוהל שהרתיח. באיזה אופן מדובר?
 א. אין מדובר כשלא ידוע אם נצל זה מהמת - שא"כ אף אם קרש מספק טהור.
 ב. אין מדובר כשידוע בוודאי שהוא בשר המת שנימוח - שא"כ אף אם לא קרש מטמא.
 ג. אלא מדובר - שידוע שהוא מהמת והיה ספק אם הוא בשרו או כיחו וניעו, ורק אם קרש הוכח שהוא בשרו.
3. נסתפק רבה: האם כשהתקבלה הלכה למשה מסיני לגבי נצל באדם, התקבלה הלכה כך גם לגבי נצל בבהמה?
 א. אין להסתפק - למ"ד טומאת חמורה - 'טומאת נבילה', מטמאה עד שתיפסל מלאכול לגר [לאדם], ואילו טומאה קלה - 'טומאת אוכלין', מטמאה הנבילה עד שתיפסל מאכילת כלב.
 כיון שאפילו אם נאמר שיש טומאת נצל בנבילה, מכל מקום הרי נרקב הבשר ושוב אינו ראוי לאכילת אדם ואינו מטמא.
 ב. אלא הספק למ"ד - אף טומאת נבלות מטמאה כל זמן שראויה לכלב, ואף שאינה ראויה לאדם, וא"כ אף נצל זה יש להסתפק בו אם מטמא.
 ג. רצו להוכיח מהברייתא - שומן נבלת עוף טהור שהמחוהו באש - טמא, כיון שראוי הוא לאכילת אדם.
 אבל אם המחווה בחמה - טהור, כיון שמסריח מחום השמש, ואינו ראוי לאכילת אדם.
 ואם היה דין נצל לבהמה וכן לנבלת עוף טהור, אם כן אפילו בחמה תטמא ואף שנפסלה לאדם.
 ונדחה - השומן נמחה לאחר שהסריח מהחמה, ואז אינו ראוי אפילו לכלב, ואין שם "נצל" עליו, אלא הוא כעפר בעלמא.
4. שנינו: המערה משקין טהורים לתוך טמאים, אין הקילוח נחשב חיבור לטמא את הטהורים. באיזה אופן היציקה מחברתם ונטמא הטהור?
 א. תנא קמא - בדבש הזיפים והצפחית, שהוא עב ונידון כאוכל, וכאילו התחתון והעליון מעורבין.
 ב. בית שמאי - לא רק דבש וכו' אלא גם מקפה, תבשיל עבה וסמיק, של גריסין, או של פול, כיון שכשפוסק הקילוח היא [סולדת] חוזרת לאחוריה.
5. נסתפק רמי בר חמא: האם יש נצוק לאוכלין - כגון המחיה שומן ועיריהו לאוכל טמא, ונטמא השומן כמו בדבש הזיפים, או שאין כאן חיבור?
 צדדי הספק - האם דבש נחשב חיבור, כיון שיש בו 'רירי', והרי הן נמשכין כדבק וסולדין לאחוריהן, אבל שאר אוכלין אין בהם רירי ואינו חיבור, או שמא: משום שעבים הם ואף שאר אוכלין סמיכין הם, וניצוק שלהם נחשב חיבור.
 א. רבא רצה להוכיח - מהברייתא - חלב מן המת שהוא שלם והתיכו - טמא הוא אם נשאר בו כזית, והנוגע בו טמא.
 אבל אם היה מפורר ולא היה בו מעיקרא כזית שלם, אע"פ שחזר והתיכו באור, ונעשה חתיכה אחת - טהור. כיון ש'חיבור הנעשה ע"י אדם אינו חיבור' ואם 'אין נצוק לאוכלין', גם שלם והתיכו יהיה טהור, כיון שזה חיבורי אדם.
 דחה ר"ז - מדובר שבזמן הרתחת החלב, עלה בבת אחת כזית חלב לפי הכלי מכח האש, וקרש שם, ונמצא שהיה הכזית במקום אחד ולא נחלק.
 ב. רבינא רצה להוכיח מהמשנה עצמה: שטעמם של בית שמאי משום רירי, ולכאורה זה גם טעמו של ת"ק, ולפ"ז בשאר אוכלים אין ניצוק.
 ונדחה - יתכן שטעמו של ת"ק משום שסמיכים הם.
6. שיעור 'מלא תרווד רקב' - לחזקיה: מלוא פיסת היד, מפיסוק האצבעות ועד הזרוע, לרבי יוחנן: מלוא חפניו. מהיכן הקשו על חזקיה?
 בברייתא השיעור - לר"מ: שיעורו הוא כמלוא אצבעות היד, לחכמים: מלא חפניו. ובשלמא ר' יוחנן סבר כחכמים, אבל חזקיה כמי הוא?
 א. בני הישיבה תירצו - 'מלא פיסת היד' ומלא אצבעות' הוא אותו שיעור.
 ב. רב שימי - 'קושיא מעיקרא ליתא' כיון שיתכן ש'מקשרי אצבעותיו ולמעלה' היינו לצד הגוף, וזהו 'מלא פיסת היד'.